

NÁZVOSLOVNÉ INFORMÁCIE

č.23

Bratislava 1998

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky

NÁZVOSLOVNÉ INFORMÁCIE

Bratislava 1998

ISSN 1335-0528

O B S A H

	strana
NORMATÍVNA ČASŤ	
Rozhodnutie ÚGKK SR o spôsobe prepisu názvov geografických objektov z ruskej cyriliky do latinky.....	5
INFORMATÍVNA ČASŤ	
Správa zo 7. konferencie OSN o štandardizácii geografických názvov.....	9
Rezolúcie prijaté na zasadaní 7. Konferencie.....	23

NORMATÍVNA ČASŤ

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky

ROZHODNUTIE

Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
zo 4. novembra 1998 číslo P-2987/1998
o spôsobe prepisu názvov geografických objektov
z ruskej cyriliky do latinky

Podľa § 18 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii so súhlasom Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. MK 2425/98-840 z 28. októbra 1998 a v súlade s odporúčaním č. 18 Piatej konferencie OSN o štandardizácii geografických názvov, Montreal 1987

schvaľujem

spôsob prepisu názvov geografických objektov z územia Ruskej federácie písaných ruskou cyrilikou do latinky systémom GOST 1983 podľa transliteračnej tabuľky a pravidiel aplikácie v prílohe.

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v Spravodajcovi Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky.

Predseda:

Ing. Imrich Horňanský, CSc., v. r.

TRANSLITERAČNÁ TABUĽKA

na prepis ruskej cyriliky do latinky
systém GOST 1983

ruská cyrilika	latinka	príklady v ruskej cyrilike	príklady v latinke
А а	A a	Абакан	Abakan
Б б	B b	Бабушкин	Babuškin
В в	V v	Вавилово	Vavilovo
Г г	G g	Гагарин	Gagarin
Д д	D d	Дудинка	Dudinka
Е е	E e	Елисеевка	Eliseevka
Ё ё	Ë ë	Ёлкино	Ëlkino
		Псёл	Psël
Ж ж	Ž ž	Жижица	Žižica
З з	Z z	Звёздный	Zvězdnyj
И и	I i	Идрица	Idrica
Й й	J j	Йошкар-Ола	Joškar-Ola
К к	K k	Кокуй	Kokuj
Л л	L l	Ляскеля	Ljaskelja
М м	M m	Мама	Mama
Н н	N n	Ногинск	Noginsk
О о	O o	Омолон	Omolon
П п	P p	Попова	Popova
Р р	R r	Ребриха	Rebriha
С с	S s	Сасово	Sasovo
Т т	T t	Татта	Tatta
У у	U u	Ужур	Užur
Ф ф	F f	Фофаново	Fofanovo
Х х	H h	Хохлома	Hohloma

ruská cyrilika	latinka	пpиклады в русской цирилке	пpиклады в латинке
Ц ц	C c	Цаца	Caca
Ч ч	Č č	Чучково	Čučkovo
Ш ш	Š š	Шешма	Šešma
Щ щ	Šč šč	Щигры	Ščigry
Ъ ъ	”	Подъячево	Pod”jačevo
Ы ы	Y y	Ыгыатта	Ygyatta
Ь ь	’	Параньга	Paran’ga
Э э	È è	Эльтон	Èl’ton
Ю ю	Ju ju	Юрюзань	Jurjuzan’
Я я	Ja ja	Ягыльях	Jagyl”jah

1. Používání malých a velkých písmen v geografických názvech prepísaných do latinky zodpovedá štandardizovanému písaniu názvov v ruskom jazyku.

Карское море	- Karskoe more
Красная Горка	- Krasnaja Gorka
Ростов-на-Дону	- Rostov-na-Donu

2. Druhové označenia, ktoré predchádzajú alebo nasledujú po zložke vlastného mena v úplnej alebo skrátenej podobe, sa prepisujú do latinky v súlade s ich použitím v ruštine.

Белое море	- Beloe more
море Лаптевых	- more Laptevyh
Баргузинский хребет	- Barguzinskij hrebet
хр. Менделеева	- hr. Mendeleeva
м. Челюскин	- m. Čeljuskin
о-ва Долгие	- o-va Dolgie
бол. Чистый Мох	- bol. Čistyj Moh

3. Zložené názvy, ktoré sa v ruštine píšú ako jedno slovo, so spojovníkom alebo oddelene, si pri prepise do latinky zachovávajú svoj spôsob písania; sú teda jednoslovné, so spojovníkom alebo viacslovné.

Новомосковск	-	Novomoskovsk
Верхнеуральск	-	Verhneural'sk
Усть-Ордынск	-	Ust'-Ordynsk
Орехово-Зуево	-	Orehovo-Zuevo
Струги Красные	-	Strugi-Krasnye
Камень-на-Оби	-	Kamen'-na-Obi
Белая Калитва	-	Belaja Kalitva

4. Názvy prepísané do latinky sa abecedne zaraďujú podľa tohto poradia: a, b, c, č, d, e, ě, è, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, r, s, t, u, v, y, z, ž. Pri abecednom radení latinkových písmen doplnených symbolom ' , ktorý označuje ruský znak ь a symbolom ”, ktorý označuje ruský znak ъ, sa tieto symboly neberú do úvahy.

INFORMATÍVNA ČASŤ

SPRÁVA ZO 7. KONFERENCIE OSN O ŠTANDARDIZÁCIU GEOGRAFICKÉHO NÁZVOSLOVIA

V úvode konferencie N. Desai, generálny tajomník Departmánu ekonomických a sociálnych vecí privítal delegátov. Vyzdvihol význam štandardizácie geografických názvov a existencie štandardizovaných názvov pre podporu takých aktivít akými sú obchod, miestne a regionálne plánovanie, turistika a ochrana kultúrneho dedičstva.

Zhrnutie práce konferencie

Ku každému bodu programu (zverejnený bol v NI č. 22) pripravili pracovné skupiny, lingvisticko-regionálne skupiny a jednotlivé členské krajiny OSN písomné materiály. Pripravené materiály sa prerokovali na plenárnom zasadaní a v troch komisiách. Na plenárnom zasadaní zástupcovia skupín a vlád v krátkosti hodnotili situáciu vo svojich regiónoch a pokrok v štandardizácii geografických názvov od 6. konferencie OSN v septembri 1992. V národných správach sa referovalo hlavne o vytvorení národných orgánov na štandardizáciu geografického názvoslovia, prijatí zákonov na zabezpečenie štandardizácie, uskutočnených rokovaní komisií pre geografické názvy, získavaní geografických názvov v teréne, automatizácii procesov spracovania údajov, etablizácii webovských stránok na Internete, používaní názvov na viacjazyčných územiach a používaní minoritných názvov.

Estónsko oznámilo, že v roku 1994 sa vytvorila Vládna komisia pre geografické názvy ako poradný orgán vlády pre otázky spojené s geografickými názvami, ktorá sa neskôr transformovala na Estónsku komisiu pre geografické názvy. Zákon o geografických názvoch, ktorý zabezpečuje právny rámec štandardizácie bol prijatý 11. decembra 1996. Ďalšie práce a pokrok sa zaznamenali pri katalogizácii názvov a používaní názvov v jazykoch menšín. Značné práce sa vykonali v rámci národného kartografického programu, začalo sa s vytváraním digitálnej databázy geografických názvov a založila sa webová stránka geografického názvoslovia.

Ťažiskom činnosti Baltskej regionálnej skupiny boli výcvikové kurzy zamerané na automatizované spracovanie údajov, ako aj na národnú a medzinárodnú štandardizáciu. Členovia skupiny sa zúčastnili ako pozorovatelia na zasadaniach Severskej skupiny a skupiny Východná Európa, severná a stredná Ázia.

Izraelská správa sa zamerala na informovanie o pravidelnej aktualizácii automatizovanej toponymickej databázy. Všetky geografické názvy sú vokalizované, ale v kartografických aplikáciach vokalizačné značky často chýbajú; taká istá situácia je na cestných tabuliach. Na nových digitálnych topografických mapách sa používa nevokalizované písmo. V súčasnosti sa reviduje oficiálny systém latinizácie hebrejčiny; inštitúcie okrem Izraelskej mapovej služby používajú neoficiálne verzie. Situáciu analyzuje odborná komisia.

Činnosť Východnej stredozemnej regionálnej skupiny (inej než arabskej) sa orientovala na medziregionálnu spoluprácu vrátane účasti na výcvikových kurzoch v Južnej Afrike a s Holandsky a nemecky hovoriacou regionálnou skupinou na tvorbe Slovníka toponymickej terminológie. Vytvorená bola stručná učebnica toponymie, ktorá sa bude v najbližšom období publikovať. O členstvo v tejto skupine požiadal Cyprus.

Fínska správa upozornila na pokračujúce zhromažďovanie názvov v teréne a dopĺňanie názvov v lapončine. Doteraz sa získalo okolo 3 miliónov názvov vrátane asi 300 000 minoritných. Vláda zatiaľ nevyhovela požiadavke na vytvorenie národnej názvoslovnej autority. Fínske názvoslovie v rozsahu mapy v mierke 1:20 000 je dostupné na fínskej webovkej stránke, ale len pre občanov Fínska.

Slovensko predložilo správu o završení štandardizácie geografických názvov v rozsahu mierky 1:10 000 a o tvorbe automatizovanej databázy geografických názvov na základe tejto štandardizácie.

Nemecká správa informovala o pokračovaní spolupráce Stálej komisie pre geografické názvy (StAGN) s expertmi z nemecky hovoriacich krajín: Rakúska, Švajčiarska, Belgicka a Talianska. Register geografických názvov z územia Nemecka v rozsahu mierky 1:500 000 je dostupný v tradičnej a digitálnej podobe. Pokračuje sa na prácach na stručnom registri nemeckých geografických názvov.

Kanadská stála komisia pre geografické názvy, ktorá slávila v septembri 1997 sté výročie založenia, organizuje pravidelné zasadania raz do roka. Vytvorená automatizovaná databáza kanadských geografických názvov obsahuje oficiálny názov objektu, atribúty lokalizácie, postavenie názvu a príslušné údaje týkajúce sa administrácie a histórie. Doplňujúce údaje sú zabezpečované na úrovni provincií a teritórií.

Vo Švédsku je švédčina jediným oficiálnym jazykom, na územiach fínskej a laponskej menšiny sa objavujú aj názvy v ich jazykoch. Kompetencie na štandardizáciu geografických názvov sú rozdelené medzi niekoľko vládnych inštitúcií. Zatiaľ nebol spracovaný oficiálny zoznam geografických názvov, k dispozícii je však databáza názvov v rozsahu mierky 1:50 000.

Lotyšsko začalo z tvorbou databázy v rozsahu mierky 1:50 000, ktorej základom sú štandardizované názvy sídel. Databáza obsahuje aj livské a latgalské názvy.

V Iráne bol zostavený národný register geografických názvov v rozsahu mapy v mierke 1:250 000. Štandardizácia názvov je v kompetencii ministerstva vnútra, vážnejšie problémy s názvami administratívnych jednotiek a väčších miest rieši parlament.

Maďarsko vo svojej správe oznámilo, že pokračujú práce na tvorbe databázy názvov v mierke 1:10 000. Do maďarčiny sa preložil slovník toponymickej terminológie a rezolúcie 6. konferencie OSN o geografickom názvosloví.

Česko upozornilo, že v roku 1997 publikovalo Toponymický návod pre vydavateľov kartografických a iných diel. V roku 1994 sa začalo s tvorbou databázy v rozsahu základnej mapy v mierke 1:10 000.

Ukrajina prezentovala na zasadaní skupiny expertov v roku 1996 návrh na transkripciu ukrajinskej cyriliky, ktorú však zatiaľ vláda neschválila. Začalo sa s tvorbou databázy geografických názvov v rozsahu mierky 1:100 000.

Slovinsko oznámilo, že od roku 1995 začala znovu činnosť Komisia na štandardizáciu geografických názvov. Publikoval sa zoznam názvov obcí. Databázu geografických názvov prepojili s geografickým informačným systémom. Vytvorila sa webová stránka na informovanie o štandardizácii geografických názvov.

V Južnej Afrike sa zväčšil počet provincií zo štyroch na deväť a počet oficiálnych jazykov z dvoch na jedenásť. Všetky názvy v týchto jedenástich jazykoch sú endonymami. Vo všeobecnosti sa prednostne používa názov v prevládajúcom miestnom jazyku.

Poľsko informovalo o pokračovaní tvorby databázy v rozsahu máp v mierke 1:10 000. Zatiaľ sa neustanovil oficiálny poľský orgán zodpovedný za štandardizáciu geografických názvov. Názvoslovím sa zaoberajú dve komisie: jedna na štandardizáciu názvov z územia Poľska, druhá na štandardizáciu názvov zo zahraničia.

Rakúska správa poukázala na pripravované vydanie historických názvov Burgenlandu. Pripravili sa lokálne projekty na vydávanie máp a diel o tradíciách miestnych názvov Rakúska a Talianska (Alto Adige/Južné Tirolsko) od roku 1 200.

Austrálska komisia pre geografické názvy je koordinátorom všetkých názvoslovných aktivít. Každý austrálsky štát a teritórium zodpovedá za svoje geografické názvoslovie a má vytvorené legislatívne podmienky a postupy na podporu procesov štandardizácie.

V Číne je za štandardizáciu geografického názvoslovia zodpovedné ministerstvo občianskych záležitostí. Početných kurzov aplikovanej toponymie sa zúčastnilo viac než tisíc študentov. Databázu geografických názvov v rozsahu máp mierky 1:1 000 000 rozšírili o názvy z máp mierky 1:250 000.

Japonsko vo svojej správe uviedlo, že zatiaľ neexistuje jediná oficiálna autorita zodpovedná za štandardizáciu geografických názvov, ale mnohé agentúry sa snažia v tejto oblasti spolupracovať. V roku 1997 spracovali stručný register názvov z máp v mierke 1:1 000 000.

V Argentíne je zodpovedný za štandardizáciu Vojenský geografický ústav. Názvami morských objektov a názvami objektov v Antarktíde sa zaoberá Hydrografická námorná služba, ktorá má založenú webovskú stránku na prezentáciu výsledkov svojej činnosti.

Podľa správy Spojených štátov sa činnosť v oblasti štandardizácie geografického názvoslovia v posledných rokoch zamerala na vytvorenie podrobnej webovej stránky a dopĺňanie databázy geografických názvov. V súlade s najnovším trendom používania diakritických znamienok sa tieto dopĺňajú k pôvodným domácim názvom v databáze.

Zástupcovia Veľkej Británie referovali o novom systéme administratívnej organizácie, ktorá sa v súčasnosti dokončila vo Walese a v Škótsku. Oficiálne mapy s týmto novým členením neboli zatiaľ publikované.

Vo Švajčiarsku pôsobí na federálnej úrovni päť autorít. Väčšina činnosti sa vykonáva na kantónalnej a miestnej úrovni. V roku 1996 sa stala oficiálnym jazykom rétorománčina. Široká spolupráca sa realizovala s nemeckou Stálou komisiou pre geografické názvy (StAGN).

Francúzska správa sa zmieniła o dokončení databázy geografických názvov, ktorá je zameraná najmä na názvy obcí, departmánov a regiónov. V spolupráci s Quebeckou toponymickou komisiou sa dokončil preklad terminologického slovníka UNGEGN do francúzštiny.

V Grécku neexistuje centrálny orgán na zber, zaznamenávanie a štandardizáciu geografických názvov. Názvoslovím sa zaoberajú viaceré vládne organizácie. Oficiálne mapy vydáva Grécka vojenská geografická služba a Grécka námorná hydrografická služba. V roku 1997 vyšlo ďalšie vydanie Gréckeho registra geografických názvov, v ktorom sú

názvy v písme dimotiki a katharevousa. Databáza geografických názvov sa priebežne aktualizuje.

Holandsko vo svojej správe upozornilo na skutočnosť, že od roku 1988 sú dostupné oficiálne názvy v rozsahu máp v mierke 1:50 000 v digitálnej podobe. Rozšírilo sa používanie frízskych názvov, ktoré sa stali oficiálnymi a používajú sa na topografických mapách.

Nórska správa zdôraznila, že základnými princípmi nórskeho zákona o geograických názvoch z roku 1990 sú miestna výslovnosť a súčasné písanie názvov. Tie isté zásady sa používajú aj na viacjazyčných územiach. Nórsky zememeračský úrad zodpovedá za tvorbu databázy názvov. Názvy na viacjazyčných územiach sú rovnocenné s nóorskými názvami, problematické sú názvy v jazykoch menších.

V Rusku bola v roku 1994 ustanovená medzirezortná komisia na zabezpečenie používania štandardizovaných geografických názvov. Komisia vytvorila zásady a metódy zberu údajov. V roku 1997 bol schválený zákon o pomenovaní geografických objektov, čo vytvorilo právny základ pre názvoslovnú činnosť v Ruskej federácii.

Macedónska správa informovala o získaní asi 300 000 geografických názvov z máp rôznych mierok. V súčasnosti sa pripravuje digitálna databáza týchto názvov.

Kuba publikovala v roku 1998 slovník geografických názvov, začalo sa s tvorbou databázy.

Cyprus sa vo svojej správe zaoberal prípravou oficiálneho registra geografických názvov (Gazetteer of Cyprus), ktorý je verejne dostupný. Na prepis názvov do latinky sa použil schválený systém prepisu ELOT 743.

Účastníci konferencie diskutovali aj o transliteračnom systéme, ktorý používajú arabské krajiny v severnej Afrike. V súčasnosti tu existujú dva systémy: francúzsky a pozmenený bejrútsky systém. Liga arabských štátov si želá, aby sa prijal univerzálny transliteračný systém, ktorý bol dokončený okrem drobných nezrovnalostí v znakoch j, d, dh a q.

Marocká správa sa zmienila o postupnom vydávaní máp v mierke 1:25 000 so štandardizovanými geografickými názvami. Vydala sa oficiálna publikácia o novom administratívnom rozdelení, pripravuje sa vydanie mapy s týmto novým rozdelením. Od mája 1997 do mája 1998 bol vyhlásený oficiálny rok Ibn Battoutu s rôznymi sprievodnými akciami. Na jeho počesť sa premenovalo letisko v Tangeri na Medzinárodné letisko Ibn Battoutu. Na transliteráciu názvov z arabčiny sa používa pozmenený bejrútsky systém. Pripravuje sa ďalšia modifikácia tohto systému.

Alžírsko oznámilo, že v roku 1998 sa vytvorila národná komisia pre toponymiu. Všetky mapy vydávané od júla 1998 sú iba v arabčine.

V Chorvátsku nebol zatiaľ ustanovený oficiálny orgán zodpovedný za štandardizáciu geografických názvov. Mapovacia služba vydáva topografické mapy v mierke 1:25 000 a 1:5 000. Hydrografické mapy vydáva vojenská mapovacia služba. Oficiálnym jazykom je chorvátčina, schválené názvy v jazykoch menšín sa používajú na Istrii (talianske), v Bjelovari a Daruvari (české). Publikoval sa zoznam sídel.

Nigéria pripravuje 4. vydanie národného registra geografických názvov, ktorý sa aktualizoval na základe terénnych prác. Register sa stane základom pre automatizovanú databázu geografických názvov.

Rumunsko publikovalo v roku 1996 Historický geografický atlas Rumunska a v roku 1997 prvé dva diely Geografickej encyklopédie Rumunska. Pri príležitosti 100. Výročia Veľkého geografického slovníka Rumunska pripravila Rumunská geografická spoločnosť jeho nové vydanie. Ďalej sa pripravuje vydanie slovníka geografických názvov a rumunská verzia terminologického slovníka UNGEGN.

Národný geografický inštitút Peru zodpovedá za národnú kartografiu, a keďže všetky domáce organizácie používajú geografické názvy publikované na jeho mapách, je de facto národným orgánom pre geografické názvoslovie.

Konferencia si tiež pripomenula 30. výročie konania 1. konferencie OSN o štandardizácii geografického názvoslovia a pri tejto príležitosti aj význam stredovekých iránskych geografov Nasser-Khosrova a Istakhiriho, marockého geografa Ibn Battoutu a gréckeho geografa Ptolemaia, ktorí prispeli aj k zozbieraniu veľkého množstva geografických názvov.

Kórejská republika uviedla dokument, ktorý sa týkal názvu mora známeho ako Japonské more, ale aj Východné more a Východokórejské more a žiadala, aby bola prijatá rezolúcia o premenovaní tohto mora. Nakoľko ostrá diskusia nevedla ku konsenzu, diskusia a rozhodnutie boli odložené.

Na záver plenárneho rokovania prijala konferencia 15 rezolúcií.

Zasadanie 1. komisie: Národné programy

Národná štandardizácia

V rozsiahlej správe Kanady sa považuje terénny zber informácií o geografických názvoch za základ pre ich štandardizáciu. Kanada vykonáva systematický terénny výskum a základným kritériom pre štandardizáciu geografických názvov sú ich súčasné lokálne podoby zistené pri terénnom výskume. Telefonické overovanie názvov sa považuje len za doplnkovú informáciu. Očakáva sa zvýšené tempo zberu údajov v teréne v severnej Kanade v súvislosti s vytvorením novej provincie Nunavut.

Estónska správa sa zaoberala vypracovaním a uplatňovaním estónskeho zákona o geografických názvoch z roku 1996. Zákon obsahuje tri hlavné ustanovenia, ktoré sa týkajú postupov štandardizácie, požiadavkami na štandardizačný proces a aplikáciou a používaním geografických názvov. Správa sa ďalej zmienila o zostavení 2. vydania toponymického návodu, ktorý je dostupný na Internete. Návod obsahuje charakteristiku estónskeho jazyka a jeho dialektov, ako aj jazykov menšín.

Rakúski zástupcovia informovali o pravopisnej reforme nemeckého jazyka z roku 1996, ktorá sa dotkla aj písaných podôb rakúskych geografických názvov. Zmeny sa týkajú len názvov fyzickogeografických objektov. Začala sa konverzia geografického názvoslovia vojenských máp v mierke 1:50 000, ktoré bude identické s názvoslovím oficiálneho registra rakúskych geografických názvov GEONAM. Rakúsko taktiež zrevidovalo svoj toponymický návod, ktorý sa zverejní v súhrnnej publikácii toponymických návodov pripravovanej skupinou expertov.

Čínska delegácia oznámila prítomným, že po prechode Hongkongu pod čínsku správu 1. júla 1997 nedošlo k zmenám geografických názvov v tomto zvláštnom administratívnom regióne.

V Spojených štátoch sa štandardizácia geografických názvov uberá smerom k širšiemu používaniu domorodých názvov. S tým súvisí aj zavedenie väčšieho rozsahu diakritických znamienok. Spojené štáty sa systematicky zaoberajú zhromažďovaním a spracúvaním geografických názvov už 25 rokov a vo svojich bohatých zbierkach majú okrem štandardizovaných názvov aj informácie o variantných a historických názvoch.

Rusko informovalo o hlavných bodoch zákona o pomenovaní geografických objektov prijatého v roku 1997, ktorý je právnym podkladom na tvorbu a zmeny názvov na území Ruskej federácie.

Zástupcovia Fínska upozornili na rozdielny výber spôsobu písania geografických názvov, ktorý používajú prekladatelia a vydavatelia, čo je dané oficiálnou bilingválnosťou štátu. Fínska ústava a jazykový zákon vytvorili oficiálny rámec pre jazyky používané vo Fínsku. Fínska a švédska jazyková komisia vydala v roku 1997 odporúčania na výber spôsobu písania geografických názvov v prípade ak právne predpisy a toponymický návod nie sú dostatočne jasné. Správa sa zároveň zaoberala aj 3. vydaním toponymického návodu. Návod popisuje jazyky a dialekty, v ktorých sa objavujú geografické názvy. Novinkou je uvedenie pravopisu v lapončine, aktualizovaný zoznam druhov geografických objektov, zmenené administratívne usporiadanie Fínska a prepracovaný zoznam sídel.

Nemecko predstavilo tretie vydanie toponymického návodu, ktoré si vyžiadali administratívne zmeny v troch spolkových krajinách.

Švédsko vo svojej správe referovalo o publikovaní tretieho vydania návodu, ktorého formát a obsah zodpovedajú odporúčaniam skupiny expertov. Zároveň pripomenuli problém laponského pravopisu, ktorý nemajú všetky skupiny Laponcov rovnorodý. Vyriešenie tohto problému ostáva však v jurisdikcii samotných Laponcov a bude sa ním zaoberať Rada severských Laponcov.

Nórsko predstavilo revidovaný toponymický návod. Popísané sú tu aj jazyky menšín. Nórske názvy sa štandardizovali s ohľadom na obe formy písania nórčiny bokmål a nynorsk. Upravila sa aj tabuľka abecedy južných Laponcov, kde sa Ø nahradilo Ö.

Revidovaný toponymický návod s aktualizovaným administratívnym usporiadaním predstavilo Taliansko.

Grécko informovalo o aktualizovanom toponymickom návode, v ktorom je zvláštna zmienka venovaná dvom v súčasnosti existujúcim podobám výslovnosti geografických názvov: dimotiki a katharevousa.

Konferencia konštatovala so zadosťučinením, že deväť krajín predložilo aktualizované toponymické návody. Zástupca Južnej Afriky ako koordinátor toponymických návodov z poverenia UNGEGN, poznamenal, že toponymické návody sú jedným z najužitočnejších produktov, ktoré vznikli počas činnosti UNGEGN a konferencií. Zástupca Južnej Afriky vyjadril obavu, že plánované spoločné vydanie všetkých toponymických návodov sa oddiali z rôznych príčin, okrem iného aj nákladným programom publikovania. Využitie Internetu ako média na sprístupnenie toponymických návodov sa navrhlo ako menej nákladný prístup k informáciám. Zástupca Alžírska konštatoval, že toto médium nie je ešte prístupné všetkým krajinám sveta. Výkonný tajomník ponúkol možnosť publikovania návodov v Newsletteri a v publikácii World Cartographic Bulletin. Druhým významným podnetom bola

myšlienka spoločnej dohody so súkromným sektorom na podporu nielen vydania toponymických návodov, ale aj pri plnení budúcich cieľov skupiny expertov. Využitím takejto dohody sa bude zaoberať pracovná skupina na publicitu a financovanie.

Exonymá

Zástupca Izraela informoval o nekonvenčnom prístupe k používaniu exoným v Izraeli. Správa konštatovala, že určitý počet exoným bude vždy v každom jazyku existovať a výhodnejšie je, najmä v areáloch s veľkým prílevom zahraničných turistov, stanoviť určité podoby exoným na donorskom princípe, to znamená že každá krajina určí záväzné podoby exoným pre rôzne jazyky. Správa uviedla ako príklad zoznam, ktorý obsahoval exonymá v anglickom jazyku vytvorené na používanie v turistických sprievodcoch a na prístenných tabuliach. Ostatní zástupcovia kvôli rozmanitým ťažkostiam zamietli tento prístup. Hlavný problém spočíva v tom, že exonymá sa vždy chápali ako výtvor lingvistických a kultúrnych tradícií zahraničných obyvateľov. Ďalším problémom je určenie exoným donorským spôsobom vo všetkých jazykoch, ktorých sa týka turistický ruch. Zástupca Izraela konštatoval, že účelom takto vytvorených exoným je určenie limitovaného množstva geografických objektov, pre ktoré sú nevyhnutné exonymá a ich kategorické oddelenie od objektov, pre ktoré sa odporúča používať len endonymá.

Poľský zástupca informoval o nedávno vydanéj publikácii Poľské geografické názvy sveta. Heslá sú usporiadané v abecednom poradí podľa štátov a miestnych administratívnych jednotiek. Publikácia má šesť dielov.

Zasadanie 2. komisie: Technické programy

Toponymické banky dát

Slovensko informovalo o tvorbe databázy geografických názvov pomocou výpočtovej techniky v rozsahu mierky 1:10 000. Databáza obsahuje názvy sídel, administratívnych jednotiek, fyzickogeografických objektov ako sú vrchy, doliny, pohoria, vodné toky. Každý záznam obsahuje tieto prvky: názov a kód kraja, názov a kód okresu, názov a kód obce, názov a kód katastrálneho územia, štandardizovaný názov geografického objektu

s dátumom štandardizácie, prípadná predošlá podoba štandardizovaného názvu s obdobím platnosti, druhové označenie objektu, mapový list, príslušnosť k orografickému celku, povodiu, dopĺňujúce údaje a zemepisné súradnice. Databáza sa aktualizuje pravidelne. Doteraz je hotových asi 30 % územia.

Kanada uviedla dokument s prehľadom druhov objektov na zaznamenávanie geografických názvov v databáze. Pri jej tvorbe sa na rozlíšenie druhov objektov použili numerické kódy a tabuľky, ktorých počet je väčší než 800. Kódy sa môžu zoskupovať do širších kategórií. Výsledkom je 38 kategórií a združených kódov, ktoré sa používajú na prvotnú špecifikáciu záznamov názvov. Problematické bolo odlišenie termínov city, town a village, ktoré sa v niektorých provinciách priradili k obyvateľstvu a ďalších provinciách k administratívnej štruktúre. Zoskupenie kódov sa využilo pri tvorbe Stručného kanadského registra geografických názvov, v prístupe k názvom na webovských stránkach a pri predaji toponymických údajov. Kanadská databáza geografických názvov obsahuje záznamy asi o 500 000 geografických názvoch, z ktorých asi dve tretiny schválila Stála kanadská komisia pre geografické názvoslovie.

Práce na tvorbe databázy v Poľsku sa začali už v roku 1995. Hlavné úsilie sa venovalo zberu názvov z topografickej mapy 1:10 000. Druhá fáza prác pozostávala z overovania údajov porovnaním so zoznamami oficiálnych názvov. Databáza obsahuje tieto prvky: názov, pádovú príponu, typ geografického objektu, pozíciu názvu a prameň, podľa ktorého sa použil pravopis názvu. Kategória typov objektov obsahuje lokality a fyzickogeografické objekty. Plánuje sa bližšia špecifikácia oboch kategórií objektov. Doteraz sa vložilo do databázy asi 72 000 názvov.

Správu pracovnej skupiny pre výmenné formáty a štandardy predniesol zástupca Veľkej Británie. Prvotnou úlohou bolo prešetrenie a odporúčenie podmienok, štandardov a formátov vhodných na kódovanie, spracúvanie, medzinárodnú výmenu a propagáciu národných štandardizovaných geografických názvov. Správa je rozdelená do štyroch častí. Diel A obsahuje hlavný zoznam znakov v dvoch častiach: prvá časť je usporiadaná abecedne a podľa diakritických znamienok, druhá časť je usporiadaná podľa poradia kódov ISO/Unicode. Prvá časť dielu B je usporiadaná podľa hlavných jazykov, systémov písma a latinizácie pre každú krajinu. Druhá časť tohto dielu prináša tabuľky pre základné latinkové a všetky rozšírené latinkové abecedy. Podľa týchto tabuliek sa môže hneď stanoviť kódovanie geografických názvov v digitálnej podobe. Diel C obsahuje odporúčania k navrhovaným výmenným štandardom toponymických dát a diel D obsahuje súhrn štandardov Unicode verzie 2.0.

Japonsko predstavilo činnosť Geografického mapovacieho inštitútu, ktorý zhromaždil údaje o geografických názvoch z celého územia krajiny a preniesol ich do databázy podľa pravopisu hiragana, katakana a kanji. Inštitút pripravil národný register geografických názvov.

Mozambický úrad pre geografiu a kataster sa zaoberal zberom a popisom geografických názvov na báze máp v mierkach 1:50 000 a 1:250 000, ktoré sa stali podkladom na tvorbu slovníka mozambických geografických názvov. Slovník aj s ukážkami predstavili mozambickí zástupcovia na rokovaní konferencie.

V Nemecku sa v uplynulom období pracovalo na rozšírení digitálnej databázy geografických názvov o názvy z máp v mierke 1:250 000. Databáza obsahuje okrem názvu aj číslo štatistického kľúča, zemepisné súradnice, výšku, priestorový rozsah, počet obyvateľov, kód objektu a odkaz na číslo mapového listu oficiálneho mapového diela. Výstupy z databázy sú dostupné na disketách. Nemeckí zástupcovia predniesli príspevok o stručnom registri geografických názvov Nemecka, ktorý obsahuje zoznam abecedne usporiadaných názvov a systematickú časť s týmito druhmi objektov: sídla, hydrografické objekty, pohoria, regióny a ostrovy. K nemeckým názvom sa doplnili aj srbské ekvivalenty v dvoch federálnych štátoch Sasku a Brandenbursku.

Kanada vydala v roku 1997 Stručný register kanadských geografických názvov, ktorý obsahuje asi 47 000 schválených názvov.

Lotyšsko publikovalo v rokoch 1984 až 1994 tri slovníky hydroným. V rámci základného mapovania, ktorého cieľom je vytvoriť národnú digitálnu databázu, sa vydalo 130 mapových listov. Každý mapový list obsahuje 800 – 1 500 názvov.

Spojené štáty informovali o digitálnom registri geografických názvov Spojených štátov amerických, ktorého štvrté vydanie obsahuje aj geografické názvy Antarktídy.

Taliansko dokončilo národný register v roku 1997. Obsahuje asi 750 000 geografických názvov získaných z máp v mierke 1:25 000. Register je dostupný aj na CD-ROM.

Terminológia v štandardizácii geografických názvov

Izraelský zástupca predložil správu pracovnej skupiny pre toponymickú terminológiu za obdobie 1992 – 1997 a predstavil štvrtú verziu slovníka toponymických termínov. Ďalej

oznámil, že slovník bol preložený do troch oficiálnych jazykov OSN čínštiny, francúzštiny a španielčiny, zatiaľ nebol preložený do arabčiny a ruštiny.

Slovensko zdôraznilo vo svojom príspevku dôležitosť používania diakritických znamienok. Stanovisko bolo demonštrované na dvojiciach názvov, v ktorých presun alebo chýbanie diakritického znamienka zmenilo význam slov.

K tejto problematike izraelský zástupca ďalej poznamenal, že v štvrtej verzii slovníka toponymickej terminológie sa oproti predchádzajúcim verziám upravili heslá diakritika a exonymum a do ďalšej verzie sa doplnia nové termíny etnonymum, mikrotoponymum a synonymum.

Zasadanie 3. komisie: Medzinárodné programy a výmena informácií

Objekty, ktoré nepatria jedinému štátu

Zástupcovia Kórejskej republiky a KĽDR uviedli materiály, ktoré sa týkali názvu mora ležiaceho medzi Kórejským polostrovom a Japonskými ostrovmi. V minulosti sa na mapách objavovalo ako Kórejské more, Východné more a Japonské more, pričom prvé dva názvy sú staršie, názov Japonské more sa začal používať až v období japonskej kolonizácie. Na dnešných mapách figuruje ako Japonské more. Oba kórejské štáty podporovali myšlienku, aby toto more malo dva názvy: Japonské more a neutrálny názov Východné more, s čím nesúhlasila japonská strana. Kórejská republika požiadala v roku 1997 Medzinárodnú hydrografickú organizáciu (IHO) o začlenenie názvu Východné more do publikácie Limits of Oceans and Seas (Hranice oceánov a morí). Diskusia o tomto probléme bola spolitizovaná, preto predseda UNGEGN a zástupca IHO navrhli, aby sa preniesla na pôdu IHO. Na záver predstaviteľ KĽDR prehlásil, že požaduje, aby sa používal názov Východokórejské more a zároveň požiadal, aby sa tento názov prevzal do dokumentu konferencie č. 37.

Systémy písania a návody na výslovnosť

Zástupca Izraela predstavil pracovný materiál, ktorý sa týkal zavedenia nevolikalizovaného pravopisu plene na odvodených digitálnych mapách, ktoré sú súčasťou

izraelského GIS. Vysvetlil, že pravopis plene nemení výslovnosť a transliteráciu hebrejských názvov.

Predstaviteľ pracovnej skupiny pre latinizáciu informoval o publikovaní trojdielneho slovníka gréckych geografických názvov, ktorý vydala Grécka vojenská geografická služba, v systéme ELOT 743. V roku 1997 vydali jeho ďalšiu časť. S poľutovaním konštatoval, že zatiaľ nebol vytvorený jednotný systém prepisu kórejštiny do latinky. Oznamil, že Thajská kráľovská mapovacia služba pripravila revidovaný systém prepisu thajčiny, ktorí dostali všetci členovia pracovnej skupiny na nahliadnutiu. Ukrajinský systém prepisu nebol zatiaľ dopracovaný. V Izraeli sa v súčasnosti diskutuje o zmene súčasného systému latinizácie hebrejštiny. Nový systém bude viac poplatný používateľom, ktorými sú hlavne turisti. Rusí zástupcovia predstavili aktualizované pravidlá prepisu geografických názvov v Ruskej federácii.

Toponymické webové stránky

Predseda 3. komisie zdôraznil význam webovských stránok pre štandardizáciu geografického názvoslovia. Nakoľko prístup k Internetu bol zatiaľ dosť obmedzený, zaistenie tlačenej verzie toponymických dokumentov bolo nevyhnutné.

Estónsko informovalo o domovskej stránke Estónskej komisie pre geografické názvy, ktorú založili na Internete v septembri 1997. Stránka obsahuje rôzne dokumenty komisie, estónsky toponymický návod, informácie o Baltskej regionálnej skupine a ostatné informácie o geografických názvoch.

Nemecko prinieslo informáciu o internetovskej webovej stránke Stálej komisie pre geografické názvy, ktorá prináša informácie o administratívnej štruktúre komisie, jej histórii, úlohách, publikáciách a inštitúciách. Zároveň upozornilo na zoznam nemeckých antarktických názvov a zoznam nemeckých názvov štátov, ktoré sú tiež dostupné na Internete.

Zástupcovia Kanady oboznámili prítomných s webovou stránkou Kanadskej stálej komisie pre geografické názvy. V súčasnosti je na Internete dostupných asi pol milióna geografických názvov. Stránka je vytvorená v angličtine a francúzštine a obsahuje aj informácie o používaní jazyka, publikáciách, pravidelné zmeny názvov, adresy webovských stránok iných štátov, dokumenty OSN o geografickom názvosloví a výukové programy.

V priebehu rokovania pripravili dokument o všetkých webovských stránkach prezentovaných v materiáloch 7. konferencie.

Spojené štáty zoznámili prítomných s informačným systémom geografických názvov GNIS, ktorý založil Geologický inštitút Spojených štátov na Internete. Databáza GNIS obsahuje názvy asi 2 miliónov objektov z územia Spojených štátov. Stránka obsahuje aj odkazy na systém spracovania geografických názvov Národnej agentúry pre mapovanie a diaľkový prieskum, ktorý obsahuje 4 milióny zahraničných geografických názvov.

Fínsko informovalo o databáze severských geografických názvov, ktorú tvoria názvy piatich severských štátov. Pracovnými jazykmi databázy sú angličtina, fínčina a švédčina.

Toponymické vzdelávanie a prax

Správu o činnosti pracovnej skupiny pre toponymické kurzy, ktorá informovala o akciách konaných v rokoch 1992 – 1997, predniesol jej predseda. Ďalej oznámil, že sa vytvoril vzorový program vzdelávacieho kurzu s odkazom na webovskú stránku pre toponymické kurzy na Internete.

Názvy štátov

Predstavitel' pracovnej skupiny pre názvy štátov oboznámil prítomných s aktuálnym zoznamom oficiálnych podôb názvov štátov. Zoznam pripravila pracovná skupina na základe odporúčania rezolúcie č. 10 štvrtej konferencie OSN o geografickom názvosloví. Obsahuje názvy všetkých nezávislých štátov, ich krátku a oficiálnu podobu vo všetkých úradných jazykoch a v pracovných jazykoch OSN (angličtina, francúzština a španielčina), v krajinách s nelatinkovým písmom krátku a oficiálnu latinizovanú podobu názvu. Štáty, ktoré nie sú členmi OSN, sú označené hviezdíčkou. Predkladateľ zoznamu zároveň poukázal na rezolúciu OSN o potrebe koordinácie práce skupiny expertov a terminologickej sekcie sekretariátu OSN, ktorá vydáva v terminologický bulletin obsahujúci zoznam názvov štátov.

REZOLÚCIE PRIJATÉ NA ZASADANÍ 7. KONFERENCIE

1. Vytvorenie Francúzsky hovoriacej regionálnej skupiny

Konferencia

zvážila skutočnosť, že francúzsky hovoriace krajiny čelia spoločným problémom z kultúrneho aj toponymického hľadiska, a preto možnosť týchto krajín pôsobiť v spoločnej regionálnej skupine by pravdepodobne uľahčila ich účasť na práci Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie (UNGEGN),

odporúča, aby sa táto regionálna skupina začlenila medzi ostatné skupiny UNGEGN, s názvom Francúzsky hovoriaca regionálna skupina.

2. 8. konferencia OSN o štandardizácii geografických názvov a 20. zasadanie Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie

Konferencia

vzala na vedomie pozitívne výsledky práce členských štátov OSN, ktoré dosiahli pri štandardizácii geografických názvov na národnej aj medzinárodnej úrovni,

vzala na vedomie nepopierateľnú úlohu, ktorú zohrala súčasná konferencia a Skupina expertov pre geografické názvoslovie na svojom 19. zasadaní,

uznala nevyhnutnosť pokračovať v tejto významnej práci:

- 1) odporúča Ekonomickej a sociálnej rade, aby sa 8. konferencia o štandardizácii geografických názvov konala v druhej polovici roku 2002.
- 2) odporúča Ekonomickej a sociálnej rade, aby sa 20. zasadanie Skupiny expertov OSN pre geografické názvy konalo v štvrtom štvrtroku roku 1999.
- 3) ďalej odporúča, aby Ekonomická a sociálna rada pokračovala v podpore dôležitej činnosti sekretariátu skupiny expertov v oblasti štandardizácie geografického názvoslovia.

3. Štandardizácia geografických názvov a regionálne kartografické konferencie OSN

Konferencia,

pripomenula, že geografické názvy sú kľúčovým prvkom v oblasti kartografie, vzala na vedomie prudký rozvoj geografických informačných technológií, vzala na vedomie rokovania regionálnych kartografických konferencií, ktoré sa organizovali pod záštitou OSN,

upozornila na úlohu a mandát sekretariátu na organizovanie týchto konferencií v zastúpení Ekonomickej a sociálnej rady,

odporúča, aby sekretariát OSN pravidelne informoval odbornú pracovnú skupinu pre návrhy na reorganizáciu regionálnych kartografických konferencií o smerovaniach, rokovaniach a odporúčaníach Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie a konferencií OSN o štandardizácii geografického názvoslovie, a to postupom navrhovaným v rezolúcii č. 2 šiestej americkej regionálnej kartografickej konferencie, ktorá sa konala v New Yorku v dňoch 2. - 6. júna 1997.

4. Aktualizácia modifikovaného Bejrútskeho systému z roku 1972 na latinizáciu arabského písma

Konferencia

má na pamäti viaceré rezolúcie, najmä rezolúcie č. 8 2. konferencie a č. 9 3. konferencie OSN o štandardizácii geografického názvoslovie,

zaznamenala, že arabské štáty prijali v roku 1968 na základe odporúčania arabských expertov systém latinizácie arabského písma, ktorý bol v roku 1972 pozmenený,

konštatovala, že napriek vynaloženému úsiliu, pretrvávajú ťažkosti pri aplikácii systému latinizácie,

odporúča, aby Liga arabských štátov prostredníctvom svojich odborných štruktúr pokračovala v úsilí zorganizovať konferenciu zameranú na prerokovanie ťažkostí spojených s aplikáciou pozmeneného Bejrútskeho systému 1972 na latinizáciu arabského písma a čo najskôr predložila riešenie Skupine expertov OSN pre geografické názvoslovie.

5. Národná štandardizácia založená na miestnom používaní

Konferencia

pripomenula inštrukcie na zber a oficiálnu úpravu geografických názvov v odporúčaníach B a C rezolúcie č. 4 1. konferencie OSN o geografickom názvosloví,

vzala na vedomie pozitívny výsledok, ktorý mali tieto inštrukcie na národnú štandardizáciu v mnohých krajinách,

konštatovala, že národné štandardizačné programy sa často zakladajú na vydaných štátnych mapových dielach bez využitia prieskumu súčasného miestneho používania,

konštatovala, že názvy mnohých objektov, ktoré sa neobjavujú na mapách, musia sa ešte len zozbierať, a preto sa môžu opomenúť,

odporúča, aby štáty vykonali opatrenia na zaznamenanie dosiaľ nezaregistrovaných názvov s využitím metód popísaných v už uvedených odporúčaníach,

ďalej odporúča, aby sa národná štandardizácia podľa možností zakladala na aktuálnom miestnom používaní podôb názvov zozbieraných počas terénnych prác.

6. Výmenné formáty a štandardy toponymických údajov

Konferencia

pripomenula rezolúciu č. 4.E 1. konferencie OSN o štandardizácii geografického názvoslovia, ktorá určila minimálny obsah registrov geografických názvov,

vzala na vedomie, že na 18. zasadaní Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie sa zriadila pracovná skupina na preskúmanie formátov a štandardov na výmenu toponymických dát,

ďalej vzala na vedomie správu, ktorú predložila pracovná skupina na 7. konferencii,

uznala možnosti krajín na zavedenie medzinárodného používania ich národných štandardizovaných názvov s využitím digitálnych prostriedkov vrátane Internetu,

odporúča, aby krajiny zabezpečili medzinárodné používanie štandardizovaných národných názvov cestou zverejňovania a výmeny digitálnych toponymických údajov a aby používali medzinárodné textové kódovacie štandardy a digitálne formáty registrov, ktoré odporučila rezolúcia č. 4.E 1. konferencie,

odporúča ďalej, aby Skupina expertov OSN pre geografické názvoslovie nadviazala spoluprácu s Asociáciou na unifikáciu kódov, aby oboznámila túto organizáciu s požiadavkami na textové kódy, ktoré sa vyskytujú v toponymii a zabezpečila rozvoj počítačových prostriedkov na uľahčenie výmeny digitálnych informácií o geografických názvoch.

7. Spolupráca, dohody s odberateľskými inštitúciami

Konferencia

pripomenula rezolúciu č. 5 6. konferencie OSN o štandardizácii geografických názvov, ktorou sa zriadila pracovná skupina na propagáciu a financovanie,

vzala na vedomie pokračujúce ťažkosti pri zabezpečovaní prostriedkov nevyhnutných na vykonávanie najpotrebnejších aktivít Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie, vrátane publikovania a kurzov,

uznala základnú potrebu masového rozširovania štandardizovaných geografických názvov v globálnom obchodnom priestore na používanie komerčnými firmami, telekomunikáciami, medzinárodnými tvorcami softvérov a pod.,

vzhľadom na to, že súkromný sektor je pripravený uzavrieť podporné a sponzorské dohody s vládami,

odporúča, aby sekretariát OSN čo najskôr po skončení 7. konferencie a ešte pred 20. zasadaním skupiny expertov informoval o predložených alebo inak odporúčaných návodoch, ktoré vyhovujú požiadavkam Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie, na základe dohôd o spolupráci a sponzovaní so súkromným sektorom,

ďalej odporúča, aby skupina expertov účinne zabezpečila potvrdenie aktivít záujmových skupín súkromného sektoru,

žiada, aby sekretariát podal správu o postupe v tejto oblasti na najbližšom a na budúcich zasadaniach skupiny expertov.

8. Zoznam názvov štátov

Konferencia

pripomenula rezolúciu č. 10 6. konferencie OSN o štandardizácii geografického názvoslovia,

vzala na vedomie, že pracovná skupina UNGEGN pre zoznam názvov štátov predložila 7. konferencii zoznam názvov štátov v úradnom jazyku (jazykoch) každej krajiny,

konštatovala, že sekcia dokumentácie, spravodajstva a terminológie sekretariátu OSN vydala a pravidelne aktualizovala terminologický bulletin Názvy štátov v šiestich oficiálnych jazykoch OSN, ale tento zoznam neobsahuje názvy štátov v ich úradnom jazyku (úradných jazykoch),

ďalej konštatovala, že existujú určité rozdiely medzi názvami, ktoré publikovala sekcia dokumentácie, spravodajstva a terminológie a podobami, ktoré odporúča pracovná skupina UNGEGN,

odporúča, aby zoznam názvov štátov pracovnej skupiny UNGEGN v ich úradnom jazyku (úradných jazykoch) a v ich latinizovanej podobe, ako aj v troch pracovných jazykoch UNGEGN, bol pravidelne aktualizovaný a odporúčaný na využitie vo všetkých kartografických dielach, ktoré sú publikované v latinke na národnej aj medzinárodnej úrovni.

9. Štandardizácia geografických názvov s využitím Internetu

Konferencia

uznala možnosti Internetu na propagáciu a uplatnenie výsledkov a rezolúcií konferencií OSN o štandardizácii geografických názvov,

ďalej uznala význam krajín, ktoré si ochraňujú svoje toponymické dedičstvo a podporujú medzinárodné používanie ich národných štandardizovaných názvov všetkými dostupnými prostriedkami vrátane Internetu,

konštatovala, že zavedenie toponymických webovských stránok na Internete je technicky a cenovo dostupné,

odporúča, aby jednotlivé štáty založili svoje toponymické webovské stránky a využívali ich na rozmanité ciele, ako sú:

- a) informovanie o štandardizácii geografických názvov;

- b) toponymické návody;
- c) informácie o toponymických kurzoch;
- d) oficiálne štandardizované názvy;
- e) možnosť interaktívneho prístupu s cieľom poskytovať informácie o geografických názvoch;
- f) uľahčenie medzinárodnej výmeny toponymických dát,

ďalej odporúča, aby sekretariát UNGEGN založil webovskú stránku UNGEGN,
ďalej odporúča, aby pracovná skupina pre toponymické kurzy zvažila možnosť vytvorenia toponymického kurzu na Internete,

ďalej odporúča, aby bol v záujme medzinárodnej štandardizácie zabezpečený bezplatný prístup k údajom obsiahnutým na webovských stránkach.

10. Podpora

Konferencia

zaznamenala význam práce Skupiny expertov pre geografické názvoslovie a konferencií o štandardizácii geografických názvov,

konštatovala, že v rámci reštrukturalizácie sekretariátu OSN prebieha redukcia osadenstva tak, že sa neobsadzujú miesta osôb, ktoré odišli do dôchodku, prípadne inak skončili službu v OSN,

konštatovala tiež, že počet úradníkov, ktorí zabezpečujú konferenciu OSN o štandardizácii geografických názvov sa zmenšil z piatich na jedného a aj ten v krátkom čase odíde do dôchodku,

uvážila, že kontinuita práce sekretariátu skupiny expertov a konferencií OSN o štandardizácii geografického názvoslovia je veľmi dôležitá,

žiada generálneho tajomníka OSN, aby zabezpečil pokračovanie činnosti funkcionárov s nevyhnutnými odbornými znalosťami a skúsenosťami v oblasti kartografie alebo štandardizácie geografického názvoslovia, aby sa zabezpečila náležitá podpora skupiny expertov a konferencií.

11. Učebné materiály pre toponymické výukové kurzy

Konferencia

vzala do úvahy úsilie jednotlivých členských štátov a expertov vynaložené na prípravu učebných materiálov pre toponymické kurzy,

zvážila, že iba limitovaný počet frekventantov sa môže zúčastniť bežných toponymických kurzov,

ďalej zvažila potrebu zabezpečiť aktuálne učebné materiály pre potenciálnych poslucháčov,

naliehavo žiada organizátorov toponymických kurzov, aby sprístupnili výtlačky týchto učebných materiálov pre koordinátora pracovnej skupiny pre výukové kurzy tak, aby mohol vystupovať ako sprostredkovateľ pre všetkých, ktorí sa zaujímajú o aktuálne materiály potrebné pre výukové kurzy.

12. Toponymické výukové kurzy v spojení so zasadaniami UNGEGN

Konferencia

vzala do úvahy veľký počet toponymických expertov, ktorí sa podieľajú na činnosti Skupiny expertov OSN pre geografické názvy,

uznala naliehavosť minimalizácie cestovných nákladov pre členov Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie, ktorí si želajú získať doplňujúce skúsenosti,

vyzýva pracovnú skupinu pre toponymické výcvikové kurzy pri Skupine expertov OSN pre geografické názvoslovie, aby zvažila možnosť organizovania krátkych výcvikových kurzov pre pokročilých z oblasti štandardizácie geografického názvoslovie v čase konania zasadání Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie.

13. Spolupráca s Medzinárodnou organizáciou pre štandardizáciu

Konferencia

konštatovala, že Skupina expertov OSN pre geografické názvoslovie (UNGEGN) a Medzinárodná organizácia pre štandardizáciu (ISO) majú spoločné záujmy v rôznych oblastiach,

uznala, že výmena informácií a spolupráca medzi UNGEGN a ISO by mohla podporiť štandardizáciu geografického názvoslovia,

1. odporúča, aby sekretariát nadviazal spoluprácu s ISO a aby vyzval ISO na rešpektovanie príslušných rezolúcií konferencií OSN týkajúcich sa latinizácie, ďalej aby navrhol ISO spoluprácu s pracovnou skupinou pre názvy štátov, systémy latinizácie a pre toponymickú databanku a registre geografických názvov, ktorá by sa realizovala prostredníctvom sekretariátu,
2. odporúča, aby sekretariát preskúmal možnosti uskutočnenia a naliehavosti silnejšieho spojenia medzi skupinou expertov a ISO,
3. žiada, aby sekretariát podal správu o výsledku prieskumu s odporúčaniami na 20. zasadani skupiny expertov.

14. Prístup k technickým materiálom a ich archivovanie

Konferencia

poukázala na predchádzajúce rezolúcie č. 1 a č. 5 1. konferencie OSN o štandardizácii geografického názvoslovia, ktoré odporúčali, aby sekretariát UNGEGN slúžil ako dokumentačné stredisko a základňa,

vzala na vedomie množstvo informácií, ktoré boli prezentované na predchádzajúcich konferenciách a zasadaniach UNGEGN a jej pracovných skupín,

ďalej vzala na vedomie, že materiály zhromaždené na sekretariáte UNGEGN nie sú kompletne, a preto efektívny a účinný prístup a dostupnosť informácií sú spojené s ťažkosťami,

1. naliehavo žiada jednotlivé štáty, aby zabezpečili pre sekretariát UNGEGN materiály bezpodmienečne potrebné na uskutočňovanie požadovaných činností,

2. odporúča vyhľadávať podporu a pomoc jednotlivých krajín pri katalogizácii a triedení informácií, ktoré prezentovali vo svojich materiáloch, v koordinácii sekretariátu UNGEGN,
3. ďalej odporúča, aby štáty poskytli podporu a pomoc pri reprodukování dokumentačných materiálov v takej podobe, ktorá umožní ich lepšiu dostupnosť pre všetkých,
4. ďalej odporúča, aby sekretariát, počnúc od tejto konferencie, zhromažďoval a uchovával všetky technické a pracovné materiály.

15. Poďakovanie

Konferencia

1. vyjadruje svoje poďakovanie sekretariátu OSN za jeho neustálu podporu a vynikajúce služby, bez ktorých by konferencia nemohla úspešne zavŕšiť svoje rokovanie v stanovenom čase;
2. vyjadruje svoje poďakovanie vládam Spojených štátov a Južnej Afriky za pohostinnosť, ktorú poskytli účastníkom;
3. vyjadruje svoju vďačnosť prezidentovi konferencie za vedenie a vynikajúce vystupovanie pri vedení konferencie OSN,
4. vyjadruje svoje poďakovanie funkcionárom konferencie a funkcionárom a osadenstvu OSN, vrátane tlmočníkov a prekladateľov za ich ťažkú a záslužnú prácu;
5. vyjadruje svoju vďačnosť tiež tým vládam, ktoré zabezpečili účasť, zariadenia, podporu a zdroje umožňujúce prácu UNGEGN a jej pracovných skupín na naplnenie ich programu;
6. žiada, aby sekretariát OSN zaslal členským krajinám ďakovný list, s vyjadrením uznania za ich podporu.

Podľa materiálov OSN pripravila M. Kováčová

NÁZVOSLOVNÉ INFORMÁCIE

Vydal Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
v Geodetickom a kartografickom ústave Bratislava. Zostavil
Sekretariát Názvoslovnej komisie ÚGKK SR. Vyšlo v r. 1998

ISSN 1335-0528